

Brexit: van Sentiment naar Realiteit

Een blik op de Nederlandse goederenhandel met het VK

Pascal Ramaekers, CBS

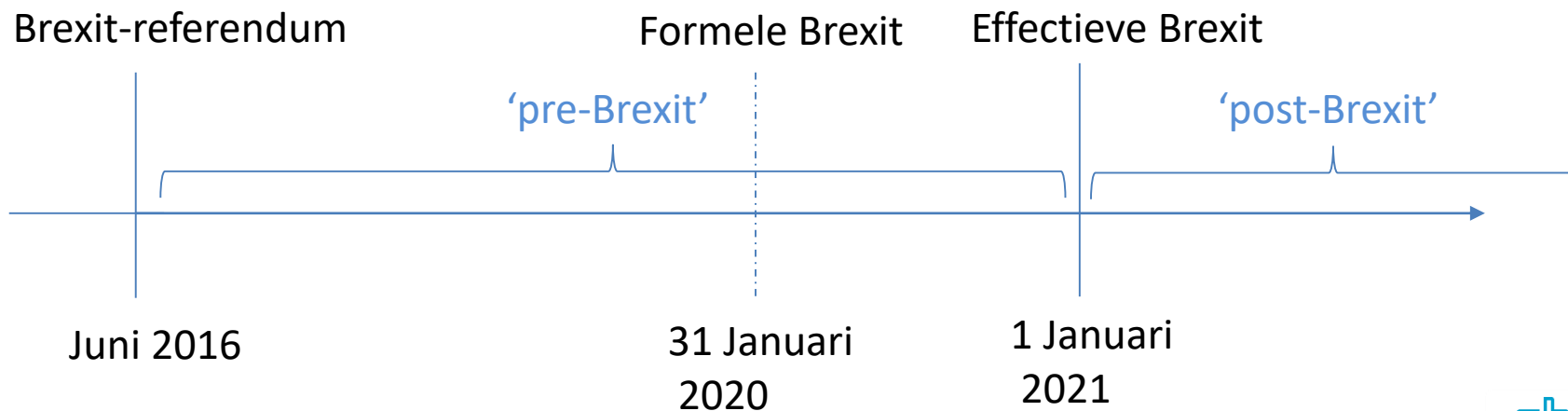
26 januari 2021

“Wat Britse vissers vangen **eten ze niet** & wat ze eten **vangen ze niet**” (Ver. VisNed, 2020)

In deze presentatie...

1. Waarom Brexit?
2. Pre-Brexit-effecten en post-Brexit-effecten?

3. Conclusie

The reason why the United Kingdom voted to leave the European Union can be expressed in three words: "Take Back Control"

Bron: University of Birmingham

Van EU-lidmaatschap naar 'Canada-plus'

→ Meer controle over wetten, geld en grenzen

	 EU-lidmaatschap	 EER-Model	 EFTA-Model	 Chequers-voorstel	 Douane-unie	 Vrijhandels-verdrag	 No Deal
Vrij verkeer van personen	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✗
Vrij verkeer van goederen met EU	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗
EU Contributie	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✗
Politieke/ wet-gevende invloed binnen de EU	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Gebonden aan EU regelgeving	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗
Bevoegdheid van het ECJ	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✗
Eigen handels-beleid met derde landen	✗	✓	✓	✓	✗	✓	✓

→ Handelsbeperkend... ← En schadebeperkend!

Bron
figuur:
KPMG

Uitslag EU-referendum

Britblog.nl

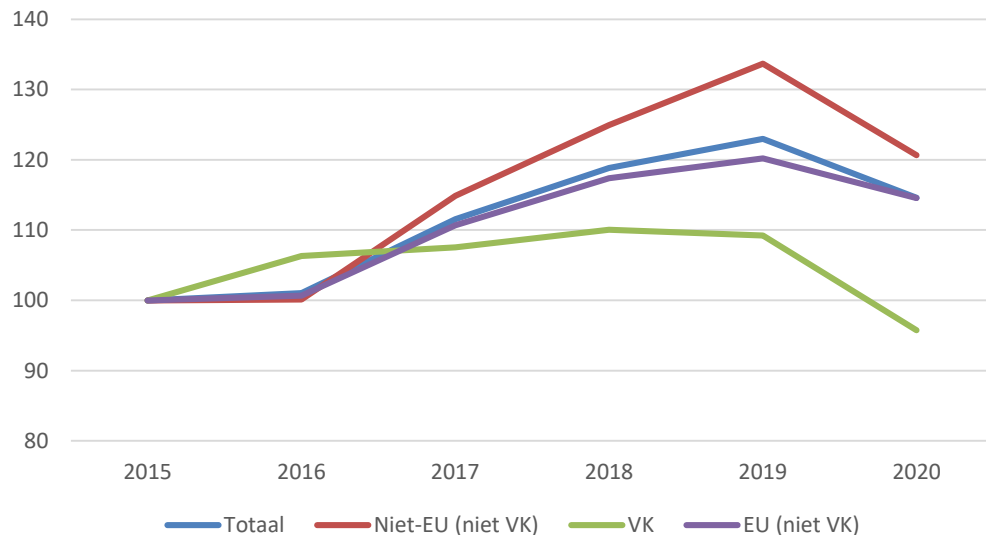
Pre-Brexit-effecten: bewijs in literatuur

Onzekerheid over en anticipatie op een aanstaande Brexit, met als resultaat:

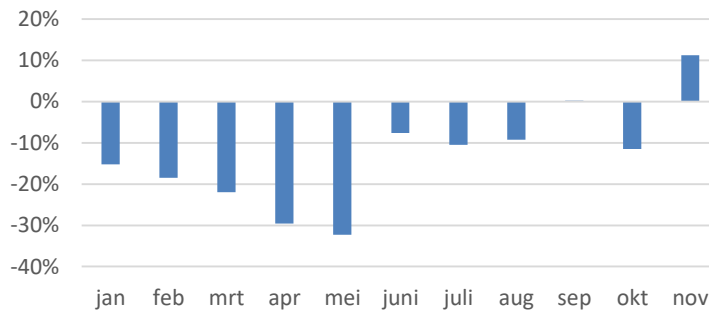
- Dalende investeringen, productiviteit VK-bedrijven (Bloom et al., 2019)
- Verlies van bbp in VK door minder investeringen en uitgaven (Born et al., 2019)
- Minder Britse exporteurs naar EU (Crowley et al., 2019)
- Lagere exportwaarde, ook naar NL (Douch et al., 2018)

NL export naar VK ondergemiddeld met eindsprint

Nederlandse goederenexport (2015 = 100)

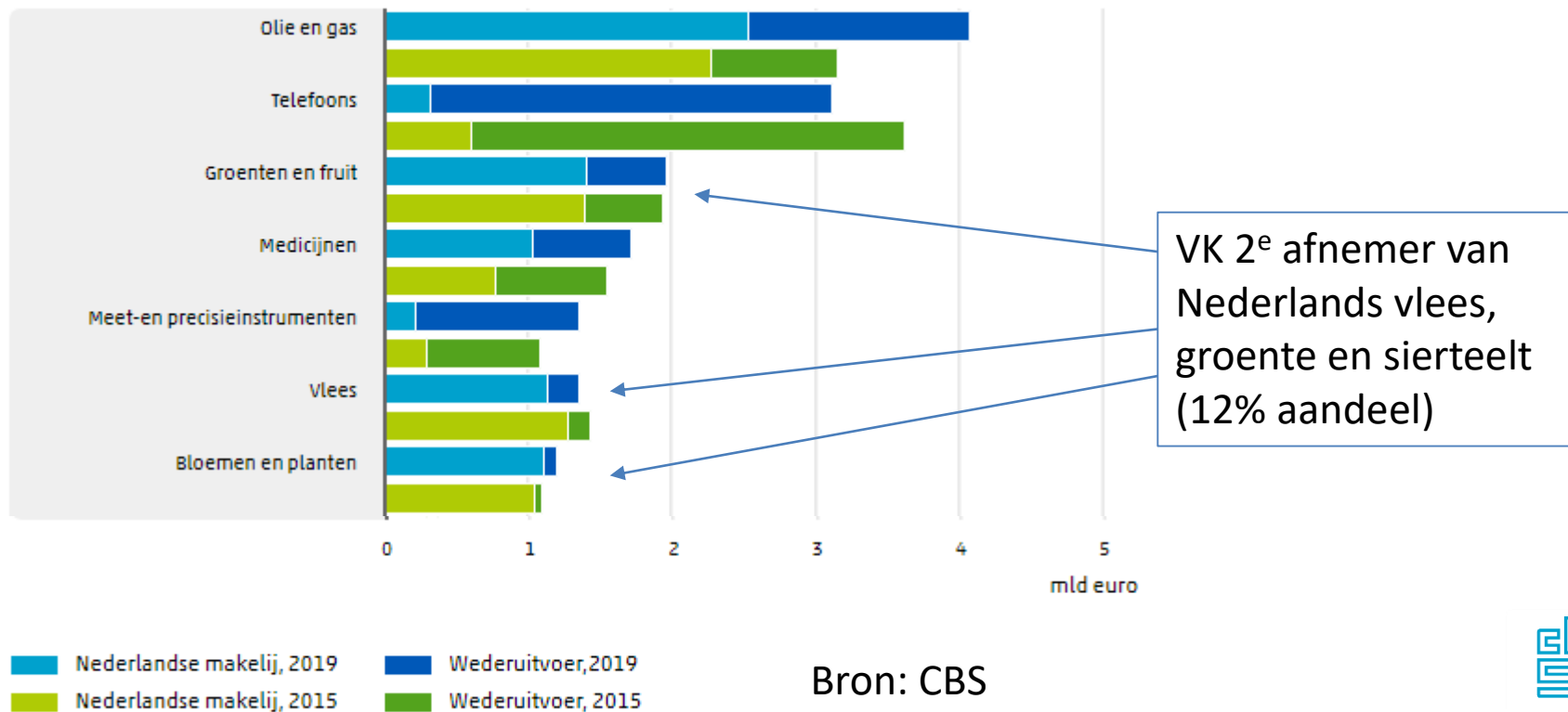

Jaar-op-jaar ontw. export naar VK (19-20)

o.a. sterke groei bij de export van kasmaterialen naar het VK

Belangrijkste exportproducten naar het Verenigd Koninkrijk

Post-Brexit: obstakels voor Nederlandse export

- 1) Zeker: non-tarifaire obstakels, zoals douane- en grensformaliteiten (aangifte, evt. vergunningen/certificaten, controles/keuringen, files, etc.)
- 2) Zeker: importtarieven voor buitenlandse makelij
- 3) Mogelijk: (nog meer) afwijkende regelgeving
- 4) Mogelijk: permanent lagere pond
- 5) Mogelijk: dalende vraag

- Papierwerk douane + vertraging
- Mogelijke daling Engelse pond
- Daling inkomen in VK
- Goedkopere/kleinere boeketten

Sierteelt: 12% hogere
exportkosten (Flora
Holland, 2020)

Economische literatuur: NTM's bepalend (niet-tarifaire maatregelen)

Product-specifieke NTM's (vooral):

- *Sanitaire en fyto-sanitaire maatregelen (SPS)* > waarborgen kwaliteit, veiligheid, milieu-, dieren en plantenbescherming
- *Technische handelsbarrières (TBT)* > productievoorschriften, eisen over informatievoorziening

Douane- en grensformaliteiten betreffen zowel algemene NTM's als de controle van productspecifieke NTM's

Welke kosten door NTM's?

1. Het verzamelen van informatie over productvereisten op de markt van bestemming
2. Het aanpassen van producten om te voldoen aan gestelde criteria
3. Het doorlopen van vereiste toets- en testprocedures om te bewijzen dat het product voldoet aan gestelde eisen

(OECD, 2017)

Kerncijfers niet-tarifaire maatregelen (NTM's) ten opzichte van Nederland

TABEL 1

Δ
NTM

	VK (EU)		Canada		Zwitserland		Australië	
	SPS	TBT	SPS	TBT	SPS	TBT	SPS	TBT
Regulatory distance (ongewogen)	0	0	6,8	23,6	7,6	21,3	9,8	21,9
Regulatory distance (gewogen)	0	0	8,4	40,6	11,5	27,1	15,6	29,6
Percentage goederenhandel onderhevig aan NTM's	42	96	65	100	33,7	70,7	99,8	99,8
Gemiddeld aantal NTM's per product	4,7	14,6	2,2	16,5	4,0	7,7	15,0	31,4
Percentage Nederlandse exporteurs	58,2	97,7	34,6	99,3	42,5	74,9	99,5	99,5
Nederlandse goederenexport (mld, 2018)	40,1		3,9		6,1		3,1	
Nederlandse dienstenexport (mld, 2018)	25,2		2,8		7,0		2,1	

ESB

Bron: Franssen, Van den Berg en Jaarsma (CBS, 2020)

Non-tarifaire maatregelen > kwantificering

- Franssen et al., CBS (2020): *'Afwijkende regelgeving kan exporteurs flink op kosten jagen'*.

In 2021 meer
CBS-onderzoek

- Asian Trade Centre (2020): *'Regulatory divergence is a business nightmare'*.

- Shepherd en Peters (2020):

NL export naar VK: -7,1% (No-deal was -11,4% geweest)

Meer en meer afwijkende regelgeving?

Nee!	Ja!
Wordt sterk ontmoedigd in akkoord	Er is zeker nog juridische ruimte (IPPR, 2020) + nu al bezig met nieuw beleid *
'Brussels effect' Van 'rule maker' naar 'rule taker'	Bewuste keuze om te kiezen voor ' <i>harde</i> ' Brexit
Politieke druk gaat verwateren	Frost: afwijken van EU fundamentele punt Brexit Johnson: take back control

* Wens fundamenteel moderner landbouw- en voedselbeleid in VK (Trouw/NRC, dec. 2020)

Conclusie

- Pre-Brexit: Sinds referendum (juni '16) zorgen onzekerheid en anticipatie voor negatieve effecten (soms positief)
- Post-Brexit: Sinds januari 2021 vooral last van non-tarifaire maatregelen
- 'Take back control' zal nog meer sporen achterlaten bij meer en meer afwijkende regels